

References

1. Burgoon J. K. (1989) *Nonverbal Communication : The Unspoken Dialogue*. New York : Harper and Row Publishers, 1989. 538 p.
2. Потапова Р. К. Речь : коммуникация, информация, кибернетика : изд. 2-е, доп. М., 2001. 564 с.
3. Morrison T. et al. (1994) *Bow or Shake Hands*. Adams Media Corporation, 1994. 456 p.

Владислав Галіза

РОЛЬ АНТИЧНОСТІ У ФОРМУВАННІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Античність залишила у спадок світовій культурі багату міфологію, визначні твори літератури та мистецтва, точність математичних доказів та різноманітність філософських ідей. Європейська культура, навіть через століття, постійно зверталася до досвіду античності, адже її витоки мали логічне продовження у культурі епохи Відродження та Просвітництва. Проте виникає органічне питання – чи була Античність колискою європейської культури?

Важливі теоретичні та методичні висновки з історико-філософської та культурної тематики античної доби містяться у працях авторів ХХ ст., таких як Ж. Ле Гофф, М. Бердяєв, А. Лосєв, С. Аверинцев, сучасних авторів М. Хайдеггера, А. Михайлюка, П. Сапронова. Але існує потреба у комплексному вивченні цієї наукової проблеми, що дозволяє заявити про подальший пошук способів оптимізації історичного процесу даної тематики.

Античність завжди наділяють рисами, які були характерними для європейської історії, культури та ментальності. Стародавня Греція вважається «колискою» європейської цивілізації, античність – історичним фундаментом сучасної Європи. Вона виявила нову ментальність, яка відрізнялася від характеру мислення східної людини. Також у цей період були закладені основи європейських філософських, правових, політичних, етичних, мистецьких, наукових систем. Існує стійке уявлення, що саме стародавні греки створили розвинену, цивілізовану демократію, причому не тільки у політиці, а й економіці та культурному житті. На думку М. Бердяєва, ідея та практика давньогрецької демократії з її прагненням до свободи, рівності, одухотворення та індивідуалізації людського буття для всіх народів Європи, стала в кінцевому результаті якщо не фактом життя, то принаймні предметом їх честолюбних устремлень, ідеальною метою їх історичної діяльності [1, с. 23].

Проведемо деякі аналогії між античною та сучасною культурою. Сутнісною ознакою сучасної західної цивілізації вважається індивідуалізм, який утвердився у процесі руйнування традиційного суспільства.

Вважається, що саме у грецькій культурі виникло нове розуміння сутності людини з її підвищеним інтересом до індивідуальності, склалися різні варіанти філософського осмислення буття. Одночасно античний світ відрізнявся майже винятково біологічною оцінкою людини, що найяскравіше проявляється у його побутовому житті та правових відносинах. А. Лосев писав: «Цей поліс не знав усіх глибин індивідуалізму, суб'єктивізму і взагалі психологізму... Період еллінізму, якщо завгодно, навіть ближче до європейської дійсності, оскільки сучасна новоєвропейська людина все-таки виростає в індивідуалістичній культурі» [2, с. 6–8]. М. Хайдеггер натомість наголошує на недоречності всіякого гуманізму в поданні греків [5, с. 51].

Здавалося б, найбільш явно паралелі між античністю та Відродженням проглядаються у мистецтві, адже саме Відродження створило нове розуміння мистецтва взагалі, відмінне від його розуміння у традиційних культурах. Висновки про давньогрецькі витоки сучасної західної цивілізації виглядають не зовсім переконливими і не завжди коректними. Але, як слушно зазначає П. С. Сапронов, необхідно брати до уваги і те, що в європейській свідомості сприйняття античності як власної давнини характеризує європейську культуру в дуже суттєвому аспекті [4, с. 45].

Ідея «античних витоків», спадкоємності античної та західноєвропейської історії стала складовою ідеєю європоцентризму, протиставлення Європи та решти світу, одним із базових принципів сучасної культурної парадигми. Європейській історії (незважаючи на її протиставлення історії Сходу, якій, можливо небезпідставно, приписується циклічність), також властива, можливо, циклічна, ідея повернення, що періодично повторюється відродженням античності.

Загалом, європейській історичній свідомості притаманна прихована, можливо від нього самого, міфологічність. Міф античності, еманції якої періодично повторюються, створює чергове «відродження» як видимість повернення до античних зразків. «І якраз тоді, коли люди ніби тільки тим і зайняті, що переробляють себе і навколишнє і створюють щось ще небувале, саме в такі епохи революційних криз вони боязко вдаються до заклинань, викликаючи до себе на допомогу духів минулого, запозичають у них імена, бойові гасла, костюми, щоб у цьому священному стародавньому вбранні, цією запозиченою мовою розігравати нову сцену всесвітньої історії», – слушно зауважує А. Михайлюк [3, с. 147]. Насправді ж відроджується міфологічне сприйняття часу. Ми можемо спостерігати як міф відродження уживається з міфом Модерну та прогресу, або, навпаки, є його доповненням, та виконує своєрідну компенсаторну функцію.

Та не зважаючи на певну міфологізацію, можна стверджувати, що значення античної (давньогрецької та давньоримської) культури у формуванні європейської культури є грандіозним. Її досягнення визначали та визначають досі зміст та основні форми духовної культури «західного» світу. Отже, Античність дійсно є «колискою», основою європейської культури.

Список використаних джерел

1. Бердяев Н. А. Смысл истории. Москва: Наука, 1990. 320 с.
2. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Ранний эллинизм. Харьков: КСД, 2014. 320 с.
3. Михайлюк А. В. Античная эллада в контексте оппозиции «Восток – Запад». *Дофха: зб. наук. праць з філософії та філології. Грецький спадок і сучасність*. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2003. Вип. 4. С. 140–152.
4. Сапронов П. А. Культурология: Курс лекций по теории и истории культуры. Санкт-Петербург: Нева, 1998. 190 с.
5. Хайдеггер М. Время и бытие. Москва: Наука, 1993. 250 с.

Світлана Гарбар

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний стан системи дошкільної освіти характеризують значні зміни у перетворенні предметно-розвивального середовища закладу дошкільної освіти, створення нових науково обґрунтованих засобів для повноцінного розвитку дошкільників, оновлення форм і методів роботи з ними.

У Законі України «Про дошкільну освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, Базовому компоненті дошкільної освіти України наголошено, що старший дошкільний вік є визначним періодом активного пізнання довкілля, розвитку уміння планувати та здійснювати свою пізнавальну діяльність, виявлення інтересу до взаємодії з новим матеріалом.

Мультиплікаційні фільми є особливо дієвим засобом розвитку особистості дошкільника, бо немає дітей, які б не любили мультфільми та не дивились їх практично щодня.

Сутність мультиплікаційних фільмів та деякі психологічні особливості мультфільмів досліджуються у працях Н. Капельгородської, Б. Крижанівського, О. Шупик, Р. Силко, Л. Баженової, Є. Захарової, Б. Степанцева, Ю. Красного, Л. Курдюкової, І. Іванова-Вано, Р. Качанова, В. Старевича тощо.

Погоджуємося з думкою Р. Силко, яка зазначає, що мультиплікація є універсальним багатогранним засобом розвитку дитини у сучасному візуально насиченому світі. Виразні засоби мультиплікації є найбільш природними для дитячого віку стимуляторами творчої активності та мислення [3, с. 188]